

222751 - زنان چگونه در خانه نماز تراویح بخوانند؟

سوال

برای برگزاری نماز تراویح در خانه چه کارهایی باید کرد؟ آیا زن برای اینکه به تنهایی تراویح بخواند باید حافظ قرآن باشد؟ یا کافی است سوره‌هایی را که از بر می‌داند بخواند؟

پاسخ مفصل

الحمد لله.

اولاً:

نماز زن در خانه‌اش بهتر از نماز او در مسجد است و در این مورد تفاوتی میان نماز فرض و نافله - از جمله نماز تراویح - نیست.

علمای انجمن دائم فتوا می‌گویند:

نماز زن در خانه‌اش برای او بهتر از نمازش در مسجد است، چه نماز فرض یا نماز نافله تراویح یا غیر آن (فتاوی اللجنة الدائمة، المجموعة الأولى: ۷/۲۰۱).

ثانیاً:

زن می‌تواند به هر اندازه که می‌تواند در خانه‌اش نماز تراویح را به جای آورد و تا حد امکان سنت را رعایت کند. اگر حافظ کتاب الله است و می‌تواند نمازش را طولانی کند، یازده رکعت یا سیزده رکعت به صورت دو رکعت دو رکعت می‌گزارد و سپس پایان نمازش را وتر (فرد) می‌کند.

و اگر نمی‌تواند طولانی ادایش کند به صورت دو رکعت دو رکعت هر قدر که خداوند برایش خواسته نماز می‌گزارد و هرگاه دید توانایی‌اش در همین حد است با یک رکعت وتر می‌کند.

علمای انجمن دائم می‌گویند:

«نماز تراویح یازده یا سیزده رکعت است که در هر دو رکعتش سلام می‌گوید و اگر به پیروی از [عمل] پیامبر - صلی الله

علیه وسلم - با یک رکعت وتر کند بهتر است و هرکس آن را بیست رکعت یا بیشتر ادا کند اشکالی ندارد؛ زیرا پیامبر - صلی الله علیه وسلم - فرموده است: **نماز شب دو رکعت - دو رکعت است؛ پس اگر کسی از شما ترسید که صبح فرا رسد یک رکعت بگذارد تا [تعداد رکعات] نمازهای پیشین او را وتر (فرد) کند** (فتاوی اللجنة الدائمة، المجموعة الأولى: ۷ / ۱۹۸).

ثالثاً:

برای زنی که می‌خواهد در خانه‌اش نماز تراویح بخواند لازم نیست که حافظ قرآن باشد بلکه همینکه همه یا مقدار مناسبی از آن را حفظ باشد می‌تواند با همان مقداری که حفظ است نماز بخواند.

و اگر آنقدر حفظ نیست که بتواند در خانه‌اش نماز تراویح بخواند برای زن یا مرد اشکالی ندارد که در نماز از روی قرآن بخواند.

شیخ بن باز - رحمه الله - می‌گوید:

اگر امام [مردم] است یا زن است و در خانه برای خود تهجد می‌خواند و قرآن را از حفظ نبود و نیاز شد که از روی مُصَحَّف بخواند این کار اشکالی ندارد (فتاوی نور علی الدرب: ۸ / ۲۴۶).

و اگر زنانی همراه او در خانه بودند اشکالی ندارد با آنان به جماعت تراویح بخواند و در میان آنها [نه جلوتر از آنها به امامت] بایستد و به اندازه‌ای که می‌تواند - ولو از روی قرآن - برایشان بخواند.

شیخ ابن عثیمین - رحمه الله - می‌گوید:

برای زن بهتر آن است که در خانه‌اش نماز بخواند حتی اگر مسجدی باشد که در آن نماز تراویح برگزار می‌شود و اگر در خانه‌اش خواند اشکالی ندارد که به جماعت همراه با زنان دیگر خانه نماز را برگزار کند و اگر چیز کمی از قرآن حفظ است می‌تواند از روی قرآن بخواند. (فتاوی نور من الدرب).

رابعاً:

اشکالی ندارد که زن نماز تراویح یا دیگر نمازها را در مسجد همراه جماعت مردان ادا کند به ویژه اگر این باعث شود در نمازهای طولانی نشاط بیشتری داشته باشد و باعث محافظت از نمازش شود، اگر چه در اصل نمازش در خانه - فرض یا نقل - بهتر از نماز او در مسجد است.

از شیخ ابن باز - رحمه الله - پرسیده شد: حکم شرع درباره نماز تراویح زنان در مسجد چیست؟

ایشان گفتند: «اصل در نماز زن این است که نماز او در خانه برتر و بهتر است اما اگر دید نمازش در مسجد همراه با رعایت حجاب و پوشیدگی، مصلحتی برای او دارد، چرا که می‌تواند با نشاط بیشتری به عبادت بپردازد یا از دروس علمی [مسجد] سود ببرد این الحمدلله مشکلی ندارد و بلکه به سبب فایده بزرگی که می‌برد و نشاطی که برای کار نیک ایجاد می‌کند خوب است» (از سایت شیخ بن باز: www.binbaz.org.sa/mat/15477)

همچنین از ایشان پرسیده شد:

آیا برای زن جایز است که همراه با مردان نماز تراویح را در مسجد بخواند؟

ایشان - رحمه الله - پاسخ دادند:

«بله، اگر بترسد که در خانه دچار رخوت و تنبلی [در عبادت] شود این برایش مستحب است و گرنه در غیر این صورت خانه‌اش بهتر است، اما اگر نیازی به آن بود اشکالی ندارد. زنان همراه با پیامبر - صلی الله علیه وسلم - نمازهای پنجگانه را [در مسجد] ادا می‌کردند اما ایشان می‌فرمود: **خانه‌هایشان برایشان بهتر است.**

اما ممکن است برخی از زنان در خانه دچار رخوت و سستی شوند و ضعیف شوند، در این حالت اگر خروج او به مسجد با رعایت حجاب و پوشیدگی و به دور از تبرج و به قصد نماز و و شنیدن سخنان اهل علم باشد این کارش اجر و پاداش دارد زیرا این هدفی نیک است» (فتاوی نور من الدرب: ۴۸۹ / ۹).

شیخ ابن عثیمین می‌گوید:

نماز تراویح برای زن در خانه بهتر است، اما اگر در مسجد نشاط و خشوع بیشتری در نماز داشت و ترسید که در خانه نمازش از دست برود در این حالت مسجد بهتر است.

برای فایده بیشتر به پاسخ سوال (3457) و پاسخ شماره (65562) مراجعه کنید.

والله اعلم.